

Landsstýrið og fakfeløgini

FÍGGJARÓGARUPPSKOTIÐ fyri 1993 skal skerjast við umleið einum 6. parti ella umleið 400 til 500 mill. kr. Hetta má sigast at vera eindømi í søguni og hendir hetta eftir, at landið alt er komið í eina svára kreppu. Pengar eru rætt og slætt ikki til at reka hetta samfelagið fyri og tískil má skerjast og sparast so tað forslær.

HESAR seinastu dagarnar hava umboð fyri báðar samgonguflokkarnar tosað um, hvussu hesar mongu milliónirnar kunnu finnast antin sum sparingar ella sum nýggjar innøkur. Í einum samfelag, har óvissan ræður, er sera torført at gera sær neyvan metingar av komandi inntøkum, og tí verður denturin í størri mun lagdur á at finna sparingar. Hetta hevur so aftur við sær, at fólk verða uppsøgd og stovnar verða skerdir, onkur møguliga niðurlagdur. Men hetta er ikki nokk til at røkka teimum umleið 450 mill. kr. og tí eru samgonguflokkarnir vörnir samdir um at fremja eina lønarlækking.

JAVNAÐARFLOKKURIN er ímóti at krevja lønarlækking við lóg, men tað líkasum hevur ligið í kortunum, at fólkaflokkurin ynksti og møguliga kravdi slíka við lóg. Nú eru so báðir flokkarnir samdir um at siga upp sáttmálarnar við almennu fakfeløgini fyri at gera nýggjar sáttmálar, har einar 100 mill. kr. skulu finnast við lønarlækkingum ella á annan hátt.

ENN eru hesi tíðindi rættliga fesk, so viðmerkingarnar eru fáar. Men hvat siga fakfeløgini til, at sáttmálarnir verða uppsagdir á henda hátt og hvussu fara tey at fyrhalda sær! Hetta er avgerandi spurningurin. Nógvar verður tosað um, at øll skulu bera byrðarnar - eisini tey fastuløntu hjá tí almenna. Leygardagin segði ein búskaparfrøðingur við Sosialin, at alment lön treyðugt vilja fremja sparingar sjálvboðin. Hetta visir gongd-in alla staðni sigur hann.

LØGMADUR og figgjarmálaráðharrin søgdu við útvarpið sunnudagin, at antin mugu fólk niður í lön ella verða hópu-upsagnir. Í kvøld hava fakfeløgini undir tí almenna fund í Havn, har stóða

verður tikin til hetta stóra og álvarsliga málið. Tað er greitt, at tey fastløntu eru noydd til at umstilla seg og sínar sáttmálar til ta tíð vit liva í, men ein einvís "hetz" móti fólki í almennum størvum kann talan ikki blíva um. At tað eru element í fólkaflokkinum, sum alt tað vit vita um hava sæð niður á fólki í almennum størvum eigur ikki at fáa javnaðarflokkin nú at kúvenda og venda hesum bakið.

KRAVTEIGUR er tað av javnaðarflokkinum og fakfeløgnum, at hesi seta seg saman og umrøða spurningin uttan at einvís boð fyrst koma úr erva. Heldur ikki nyttar hjá fakfeløgnum at seta fótur í spennu ímóti øllum tiløkum. Málið er ikki bara so einfalt sum ávisir fólkafloksmenn vilja gera tað til: tað er bara at tvinga hesi alment løntu so og so nógvar niður í lön, og so gongur alt annað av sær sjálvum. Tí hvat við vinnulívinum! Verður tað meira effektivt fara lønirnar hjá teimum alment løntu niður í lön!

SKULU fólk niður í lön, skal cykas-kattur koma eisini, MVG gjald og so nógvar annað, hvussu verður tað at fáa

endarnar at røkka saman hjá fólki! Skulu lønirnar lækkast so má tað vera ein ófrávikilig treyt, at bankarentan eisini lækkar, tí annars fáa fólk als ikki gildið rentur og avdrøg. So hetta mál er ikki so einfalt sum ein harra Olsen vil gera tað til. Tá hann so avgjörður krevur lønarlækking við lóg, hvat tá at áleggja bankunum at lækka rentuna tilsvandi!

JAVNAÐARFLOKKURIN hevur stóra ábyrgd at røkja í hesum døgum. Sum landsins størsti flokkur eigur hann ikki at rýma undan hesi ábyrgd, men hann eigur so heldur ikki bara at standa og hyggja at, meðan fólkaflokkurin einvíst roynir at fremja sínar fólkafloksloysnir, sum í mongum stínga djúpi, nevnliga so djúpt, at ein kann ikki bara sær fyri at hugsa, at tær eru ætlaðar fult og heilt at taka grundarlagið undan javnaðarflokkinum. Hóast hetta ikki júst er tíðin at røkja ideologisk áhugamál, so eigur javnaðarflokkurin at ansa eftir, at tað ikki júst er hetta, sum ávisir fólkafloksmenn gera, tá teir seta fram krøv um einvís lønarlækking við lóg. Tað verður tí áhugavert at vita, hvat fakfeløgini nú fara at siga.

Sverre Midjord, tingmaður mælir til:

Gongd á aftur við hjálp frá øgugrunninum

Brúkið pengar úr Íløgugrunninum til at fáa gongd á aftur í samfelagnum. Latið nakrar av milliónunum fara til arbeiðsskapandi tiltøk, eitt nú innkeyp av fiski, sum vildi givið fólki okkara arbeiði og harvið lívsmótið aftur mælir Sverre Midjord tingmaður til í hesi greinini.

Í sambandi við ta ætlan, sum Føroya Landsstýri hevur við tí stavnaldi at bjarga Sjóvinnubankanum, verður sagt, at tað skulu setast 200 milliónir í nýggjum parta-peningi frá almennari síðu og hesin skal fáast til veða frá tí fyrrkallaða 60 milliónagrunninum, ein grunnur, sum P. M. Dam sáli fekk donsku javnaðarstjórnina at seta á stovn fyri at hjálpa føroyingum.

Hesin grunnur er víðkaður og hevur nú nógvan pening og verður nú nevndur »Íløgugrunnurin fyri Føroyar«. Við tað at hetta er ein íløgugrunnur, er tað rimu-

ligt, at ein gevur sær far um, hvat meinast við íløgur, og hvat er í veruleikanum rimuligar íløgur! Í hesum tíðum við vaksandi arbeiðs-loysi vildi tað ikki verið nógvar betri íløgur enn at brúkt nakað av hesum milliónunum til arbeiðsskapandi tiltøk, innkeyp av fiski, sum vildi givið fólki okkara arbeiði og harvið lívsmótið aftur. Tað vildi givið nýtt áráðið fyri fólki okkara, um tað við hjálp frá hesum pengasterka grunni bleiv gjørt nakað veruligt fyri at fingið gongd á aftur. Eg ivist onga løtu í, at teir, sum lögdu stóði til henda grunn,

høvdu ikki himprast við at tikið avgerðina um at brúkt grunnin til arbeiðsskapandi tiltøk.

Tað var arbeiðsskapandi viðurskifti, sum P. M. Dam sáli hugsaði um, tá hann fekk danskar politikarar til at ganga við til at seta henda grunnin á stovn. At so teir politikarar, sum eru komnir aftaná, hava hugsað, at vit skuldu brúka peningin til at útyggja okkara land tekniskt við at leggja lögurnar í SEV og Telefonverk, tað hevur eisini havt sín týðning. Tá vóru vit ikki í tí stóðu, vit eru í dag.

Vit hava umrøtt viður-

Sverre Midjord tingmaður: -Tað mest rætta íløg er arbeiði. Tað skapar tryggleika fyri heimini og eisini trygg politisk viðurskifti og tað hava vit brúk fyri

Tað er greitt, at tá vit kunnu brúka peningin úr íløgugrunninum til rekonstruering av Sjóvinnubankanum, so jiga vit eisini at gera nakað við arbeiðs-loysið, sum hevur lagt okkara samfelag lamið. Vit skulu eisini gera íløgur í arbeiði. Tá peningur er tøkur, skal hann brúkast til

gagns fyri heildina, ikki bara til rekonstruering av einum banka, ikki so at skilja, teir skulu eisini hjálpast, men uttan arbeiði til tey vanligu arbeiðsfólkiini, kvinnur og menn, sum gjalda sín skatt, sum ikki hava nakrar fyrimunir, uttan teirra íløgur, og teirra íløgur eru treytaðar av støðugum arbeiði, og tað er tað, sum tøkur peningur skal brúkast til - uttan hetta er ikki brúk fyri nokrum banka.

Men gevur íløgan til bankarnar stabilitet og vilja teir so vera meira positivir fyri at skapa arbeiði saman við tí, sum vit frá lögtinginum kunnu gera, so er íløgan røtt.

Tøkur peningur er í íløgugrunninum, og hann skal brúkast til at skapa arbeiði við, og tað hevur uttan iva verið iankin frá byrjanini av, og tann íløgan vil bara gagna heildina.

Tann mest rætta íløgan er arbeiði. Tað skapar tryggleika fyri heimini og eisini trygg politisk viðurskifti, og tað hava vit brúk fyri.

Sverre Midjord